

Bevezetés

A népszokások napjainkban is az erdélyi és a moldvai magyar folklór egyik legélőbb, legdinamikusabban változó részét alkotják. Habár a kutatók már a XIX. század közepétől kezdődően nagyon sok leírást készítettek a magyarság népszokásairól, a népköltészet más csoportjaihoz (pl. hiedelmek, narratívumok) képest az utóbbi évtizedekben kevesebb elméleti, módszertani útmutató jelent meg a népszokások korszerű gyűjtésével, feldolgozásával és értelmezésével kapcsolatban.

Elsősorban néprajz szakos egyetemi hallgatók figyelmébe ajánljuk kiadványunkat, melyben röviden összegezzük a magyar és az erdélyi népszokáskutatás eddigi eredményeit. Olyan elméleti, fogalmi és módszertani keretet próbálunk benne bemutatni, melynek segítségével az egyetemi hallgatók közelebb kerülhetnek a szokások mélyebb rétegeihez, sajátos rendszerszerűségéhez, alapvető működéséhez, folyamatosan változó funkcióihoz és jelentéseihez. Kiadványunk tehát csak elméleti és fogalmi segítséget kíván nyújtani azoknak a néprajz szakos egyetemi hallgatóknak, akik a népszokások iránt érdeklődnek.

Jegyzetünket ugyanakkor olyan előmunkálatnak tekintjük, mely reményeink szerint elősegíti egy monografikus igényű szintézis elkészítését az erdélyi és a moldvai magyarság szokásairól. Éppen ezért kiadványunkban a legtöbb elméleti megállapításainkat, különböző kategóriáinkat elsősorban erdélyi és moldvai példákkal illusztráltuk.

Jegyzetünk megszületését a kolozsvári „Babeş–Bolyai” Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Tanszékén folyó oktatási és kutatási programok serkentették alapvetően. Összeállításában felhasználtuk és hasznosítottuk azokat a tapasztalatokat, amelyeket a tizenöt éve ott folyó oktatás során szereztünk. Beépítettük szövegeinkbe a téma iránt érdeklődő diákjaink kérdéseit, megjegyzéseit, szemináriumi dolgozatainak következtetéseit és terepkutatásainak eredményeit is, amit ezúton külön megköszönünk. Felhasználtuk jegyzetünk elkészítése közben legközelebbi tanszéki munkatársaink, Gazda Klára és Tánczos Vilmos szerteágazó szakmai tapasztalatát, tudományos eredményeit, valamint tanszékvezetőnk, Keszeg Vilmos igen hasznos lektori megjegyzéseit is. Köszönettel tartozunk azoknak a kollégáknak is, akik önzetlen módon átadták közlésre a terepgyűjtéseik során készített fotóikat. Köszönjük Bálint Zsigmond, Barabás László és Karácsony Molnár Erika önzetlen szakmai segítségét a fényképmelléletek összeállításában. Hálával tartozunk ugyanakkor Szabó Árpád Töhötömnek és Jakab Albert Zsoltnak, intézeti kollégáinknak sokoldalú segítségükért. Végül, de nem utolsósorban köszönjük az Apáczai Közalapítvány jelentős támogatását, melynek szigorú határidős pályázata nélkül ez a munka soha sem születhetett és jelenhetett volna meg.